

alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRE – 03.04.2008, št. 06/2008
www.cipra.org/alpmedia

cc.alps ali kako lahko Alpe postanejo vzorčna regija na področju varstva podnebja

Podnebne spremembe vplivajo na Alpe negativneje kot na druge regije v Evropi, zato se na številnih področjih sprejemajo in pripravljajo ukrepi za njihovo zmanjševanje ali prilagajanje.

„Mislimo korak vnaprej!“ poziva CIPRA javnost v svojem novem projektu „cc.alps“, ki se posveča ravnanju s podnebnimi spremembami.

Andreas Götz, direktor CIPRE.

Zgodaj poleti bo CIPRA vse projekte, ki se ukvarjajo z varstvom podnebja, pozvala k sodelovanju na natečaju, v okviru katerega bodo razpisane visoke denarne nagrade. Strokovnjaki za problematiko podnebja podpirajo CIPRO tako pri zbiranju znanja in informacij o ukrepih varstva podnebja kot tudi pri ocenjevanju, v kolikšni meri je treba spoštovati načela trajnostnega razvoja. Junija bodo svoje znanje v okviru okrogle mize predstavili tudi ključni deležniki v politiki, upravi, načrtovanju, gospodarstvu in pri NVO. CIPRA bo v fazi projekta, ki bo sledila kasneje, v sodelovanju z drugimi institucijami na vsealpski ravni poskrbela za širitev znanja, med drugim tudi s pomočjo delavnic, publikacij in preko elektronskih medijev. Pilotne regije v vseh alpskih državah bodo pri tem deležne ustrezne podpore pri izvajanju trajnostnih ukrepov na področju varstva podnebja.

Projekt cc.alps se je začel februarja, trajal bo poldrugo leto in razpolagal s proračunom v višini 1,2 mio. evrov. Prenos znanja in izvajanje bosta potekala v okviru dvoipolletnega projekta, ki bo sledil prvemu projektu. Izvajanje cc.alps sofinancira švicarski sklad za varstvo narave MAVIA. S projektom cc.alps se CIPRA navezuje na svoje uspehe v okviru starega projekta Prihodnost v Alpah, ki se je zaključil decembra lani.

Informacije o projektu cc.alps in njegovih rezultatih bomo sproti objavljali na www.cipra.org/cc.alps (de/fr/it/sl/en).

Z novim projektom cc.alps namerava tudi Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) prispevati k temu, da bi bili tovrstni ukrepi, če je le mogoče, v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

Alpe imajo torej vse možnosti, da na področju varstva podnebja presežejo „kjotske zahteve“ in v svetovnem merilu postanejo vzorčna regija na področju varstva podnebja. CIPRA želi preprečiti, da bi – s sklicevanjem na varstvo podnebja – prihajalo do sprejetja ukrepov, ki negativno vplivajo na okolje ali družbo. „Podnebni ukrepi ne smejo povzročati osiromašenja biotske raznovrstnosti niti zapravljanja dragocenih vodnih in energijskih virov,“ pojasnjuje izzive projekta cc.alps

Vsebina

Stran 1

cc.alps ali kako lahko Alpe postanejo vzorčna regija na področju varstva podnebja

Stran 2

Modeli poselitve v Alpah
Lihtenštajn preverja možnosti za ureditev prekladalne postaje
Podnebje kot prednostna naloga Alpske konvencije
Nova območja mreže Natura 2000 v Alpah

Stran 3

Delphi študija o biotski raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu
Študijsko potovanje na temo podnebnih sprememb
Delavnica o energijsko učinkoviti gradnji
Beg hladoljubnih rastlin v višje predele

Stran 4

O tem in onem
Prireditve
Saj ni res, pa je...

Skupina alpMedia se najlepše zahvaljuje za vse povratne informacije številnih bralcev in bralk, ki so se odzvali na prvoaprilsko izdajo našega glasila.

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Modeli poselitve v Alpah

Način, kako se v Alpah trenutno gradi in kako bi se moralo graditi oz. kako bi se lahko gradilo, je osrednja tema novega, 160 strani dolgega poročila Delovne skupine alpskih dežel z naslovom „Modeli poselitve v Alpah“.

Več na strani 3: Delphi študija o biotski raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu

Organizacija Monitoring Institute for Rare Breeds and Seeds in Europe je pred kratkim v sodelovanju s fundacijo SAVE izdelala t.i. Delphi študijo o izvajanju monitoringa biotske raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu.

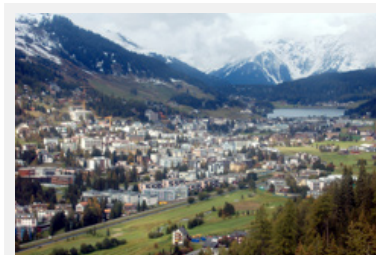
Modeli poselitve v Alpah

Način, kako se v Alpah trenutno gradi in kako bi se moralo graditi oz. kako bi se lahko gradilo, je osrednja tema novega, 160 strani dolgega poročila Delovne skupine alpskih dežel z naslovom „Modeli poselitve v Alpah“.

Strokovnjaki TU München in Vorarlberškega inštituta za arhitekturo so dve leti raziskovali različno strukturo poselitve v alpskem prostoru ter opravili analizo pogojev in ciljev na področju gradnje, kot so jih opredelili v posameznih občinah. Avtorji študije so ugotovili, da gre pri tem za močan pritisk, ki mu je izpostavljen poselitveni prostor. Na strukturo prostora prav tako vplivajo infrastrukturni objekti, kot so ceste in železniške proge, ter tehnični objekti za zaščito pred visokimi vodami, erozijo ali plazovi.

Avtorji poročila so želeli pokazati, kakšna je sodobna in kraju primerna gradnja v podeželskem prostoru ter kako je kljub zahtevam sodobnega časa glede prostora in pritiska poselitve mogoče ohraniti tradicionalno poselitveno strukturo in s tem identiteto. Študija, ki vsebuje številne nasvete in priporočila, je namenjena zlasti občinam, državljanom in nosilcem odločitev v alpskem prostoru, na voljo pa je v nemškem in italijanskem jeziku. Besedilo študije je objavljeno tudi na www.argealp.org (de/it).

Vir: http://www.provinz.bz.it/lpa/news/news_d.asp?art=196254 (de)

Podoba marsikatero alpske doline zaznamuje tudi rast poselitve, kar je posledica turizma.

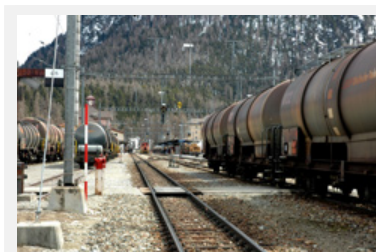
© www.pixelio.de

Lihtenštajn preverja možnosti za ureditev prekladalne postaje

Študija izvedljivosti, ki jo je naročila Lihtenštajnska industrijska in trgovska zbornica (LIHK), je potrdila, da poleg avstrijskega Wolfurta in švicarskega Buchsa tudi v Lihtenštajnu obstajajo vse možnosti za prekladanje tovora s ceste na železnico, kar bi zmanjšalo obseg čezmejnega tovarnega prometa. Študija, ki jo je pripravila delovna skupina vlade, pojasnjuje način, kako bi bilo mogoče urediti prekladanje tovora in kateri infrastrukturni ukrepi so za to potrebni. Na podlagi rezultatov delovna skupina priporoča spremljanje projekta tudi v prihodnje.

Najprimernejši kraj za prekladanje tovora na železnico bi načeloma lahko bilo območje železniške postaje Nendeln, ki ga študija ocenjuje kot najprimernejšega v Lihtenštajnu. Pobudo LIHK za ureditev prekladalne postaje podpira šest večjih lihtenštajnskih podjetij. Naslednje faze projekta so ureditev vprašanja ustanovitelja, ki bo vodil objekt za prekladanje tovora, izdelava podrobnejšega koncepta financiranja in obratovanja postaje ter načrtovanje protihrupnih ukrepov.

Več informacij na: <http://www.presseportal.ch/de/pm/100000148/100557335/mail> (de)

Nendeln izpolnjuje pogoje, potrebne za pretovarjanje industrijskega tovora s ceste na železnico.

© www.pixelio.de

Podnebje kot prednostna naloga Alpske konvencije

Od 26. do 28. marca 2008 bo v Monaku potekala 37. seja Stalnega odbora Alpske konvencije. Francosko predsedovanje Alpske konvencije je za razpravo že predložilo dokument, na podlagi katerega bo pripravljen akcijski načrt za področje varstva podnebja v Alpah. Dokument je še zelo splošne narave. CIPRA je pravočasno pred sejo predstavila lasten seznam zahtev, ki so ga pogodbenice Alpske konvencije dobro sprejele, saj vsebuje konkretne cilje, ukrepe in predpisane časovne okvire, omejuje pa se na sicer maloštevilne, a zato pomembne točke. Francija bo sedaj predložila nov dokument, ki bo izhajal iz dokumenta CIPRE. Okoljski ministri alpskih držav naj bi akcijski načrt sprejeli spomladi 2009.

Stalni sekretariat je predložil tudi osnutek drugega poročila Alpske konvencije o stanju okolja v Alpah, ki ima že zelo konkretno obliko in vsebuje številne članke, podatke in primere študij. Osrednja tema poročila je voda.

Vir: CIPRA International, objava osnutka akcijskega načrta CIPRE za varstvo podnebja:

<http://www.cipra.org/sl/alpmedia/stalisca/96> (de/fr/it/sl.)

Nova območja mreže Natura 2000 v Alpah

Letos spomladi se je Natura 2000, evropska mreža zavarovanih naravnih območij, povečala za številna nova območja v Alpah. Ta so sedaj objavljena tudi v posodobljenem seznamu. Skupaj kar 489 novih območij, ki skupaj obsegajo 18.784 km² površine, so v državah članicah EU izbrali in določili januarja in marca, pri čemer opazen del območja zavzemajo alpske regije. Poleg drugih območij Natura 2000 v novih državah članicah so nove varnostne cone določile tudi Avstrija, Francija in Slovenija. V Avstriji, denimo, nova območja Natura 2000 koristijo metuljem, v Franciji tudi netopirjem, v Sloveniji pa bo korist od novih območij imel zlasti rjavi medved, saj je Slovenija svojemu seznamu območij, pomembnih za Skupnost, dodala skoraj 750 km² območja Julijskih Alp.

Evropska mreža zavarovanih naravnih območij Natura 2000, katere cilj je ustaviti upadanje biotske raznovrstnosti, danes pokriva že skoraj 20 % evropskega kopnega.

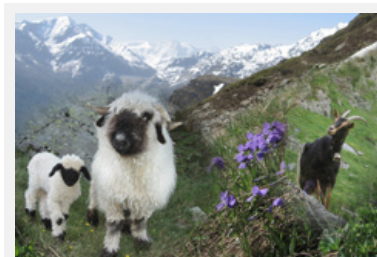
Posodobljeni seznam območij mreže Natura 2000 v Alpah je dosegljiv na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:077:0106:0160:sl:PDF>

Delphi študija o biotski raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu

Organizacija Monitoring Institute for Rare Breeds and Seeds in Europe je v sodelovanju s fundacijo SAVE pred kratkim izdelala t.i. Delphi študijo o izvajanju monitoringa biotske raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu. Študija – zaključno poročilo je že pripravljeno – naj bi pokrila potrebe po trajni in za uporabo enostavni strukturi monitoringa za celotno kmetijstvo. V ta namen so bili s strokovnjaki za različna področja opravljeni razgovori o statusu kmetijskih genskih virov v Alpah. Rezultati teh razgovorov, opravljenih po metodologiji Delphi, ustrezajo tudi ciljem medsebojnega povezovanja organizacij in inštitucij, dokumentiranja in aktualiziranja pomembnih podatkov ter vzpostavitve sistema zgodnjega opozarjanja za zelo ogrožene pasme koristnih živali in kulturne rastline.

Skladno s študijo naj bi se prizadevanja za ohranitev biotske raznovrstnosti v alpskem kmetijstvu razširile s kmetov na potrošnike. Tako naj bi izdelali posebne oznake za izdelke alpskih avtohtonih pasem in rastlin. Tradicionalne kmetijske ekosisteme, koristne živali in kulturne rastline bi tako lahko tržili v turistične namene ter javnost hkrati seznanili s tradicionalnimi kmetijskimi praksami.

Več informacij in objava poročila (v angleščini s povzetkom v nemščini): <http://www.save-foundation.net/deutsch/Publikationen/Alpen.htm> (de/fr/en)

Redne študije Delphi naj bi poenostavile izvajanje monitoringa biotske raznovrstnosti v kmetijstvu.

© www.pixelio.de

Študijsko potovanje na temo podnebnih sprememb

Ker so se v potovalni agenciji Studiosus iz Münchna odločili, da bodo na svojem področju opozarjali na posledice podnebnih sprememb, so v svojo ponudbo prvič uvrstili študijsko potovanje z naslovom Alpe in podnebne spremembe.

Petdnevno potovanje se začne na Južnem Tirolskem v Italiji in se zaključi s strokovno ekskurzijo na Zugspitze v Nemčiji. Udeleženci se lahko s pomočjo opazovanja narave seznanijo z že vidnimi znaki podnebnih sprememb. Tako na pohodniških izletih kot tudi v centru za višinske in podnebne raziskave (Schneefernerhaus) na gori Zugspitze bodo osrednjatema razprav posledice dviga temperature na ledenikih ter posledice teh sprememb za rast rastlinja in živalski svet. Po drugi strani pa so predvidene razprave, posvečene trajnostnemu turizmu in varstvu okolja, pri katerih bodo sodelovali strokovnjaki za posamezna področja..

Revija GEO-Saison, ki vsako leto izbere najizvirnejša potovanja in jih razdeli v štiri kategorije, je študijsko potovanje münchenske agencije za pogum, da vstopi v aktualno razpravo o podnebnih spremembah, nagradila z zlato palmo v kategoriji krajših potovanj. Več informacij na <http://www.kultimer.com> (de)

K vidnim posledicam podnebnih sprememb sodita taljenje ledenikov in dvig snežne meje.

© www.pixelio.de

Delavnica o energijsko učinkoviti gradnji

Od 15. do 16. maja 2008 bo v švicarskem kraju Schüpfheim (Biosferni park Entlebuch) organizirana DYNALP² delavnica o energijsko učinkoviti gradnji na območju Alp. Delavnica, ki bo potekala v okviru projekta CIPRE climalp ter v organizaciji Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ (DYNALP²) in Biosfernega parka Entlebuch, se bo osredotočila na okolju prijazno bivanje. Udeleženci bodo razpravljali o zmanjšanju rabe in učinkoviti rabi energije, namenski uporabi obnovljivih virov energije ter o spremembah pri ekološkem gradbenem materialu regionalnega izvora. Udeležili se bodo lahko tudi strokovne ekskurzije, v okviru katere si bodo ogledali že uresničene projekte, tj. posamezne primere nizkoenergijskih hiš. Delovni jeziki bodo nemščina, italijanščina, francoščina.

V Entlebuchu se dolgoročno zavzemajo za trajnostno ravnanje z energijo in si želijo, da bi v regiji do l. 2050 dosegli cilje t.i. 2000-vatne družbe, kar pomeni, da poraba energije na prebivalca ne bo smela presegati 2000 vatov.

Vir in nadaljnje informacije na <http://www.alpenallianz.org/de/aktuell/veranstaltungen/1674> (de/fr/it), <http://www.cipra.org/climalp> (de/fr/it/sl)

Beg hladoljubnih rastlin v višje predele

Globalno segrevanje ogroža ekstremne habitate, kot so npr. ledeniki, in tam živeče živalske vrste, so pred kratkim poudarili predstavniki WWF, ki je 30. marca organizirala akcijo ugašanja luči (Earth Hour). Namen akcije je bil opozoriti na vse bolj pereče vprašanje podnebnih sprememb, zato so milijoni ljudi tisti konec tedna za eno uro ugasnili luči.

V Alpah so zaradi globalnega segrevanja številne živalske vrste že danes prisiljene, da se pri iskanju hladnih, zasneženih ali zaledenelih habitatov umikajo v vedno višje predele. Snežni jereb velja, denimo, za vrsto, ki ji grozi izumrtje; v Italiji danes živi le še okoli 5000 parov te ptice. Zdi se, da so podnebne spremembe prizadele tudi kozoroga, ki je simbol živalskih vrst alpskega sveta. Študije, ki so jih opravili v narodnem parku Gran Paradiso/I, so pokazale, da se je populacija 4000 živali iz leta 1992 zmanjšala na manj kot 2500, kolikor jih tam živi danes. Študija – izvedli so jo na padovanski univerzi, njeno izvedbo pa je usklajevala organizacija WWF – je uspela dokazati, da je alpska flora prisiljena „bežati navzgor“. Kjer vertikalna selitev rastlin ni več možna ali pa je ta možna le počasi, vrstam grozi izumrtje.

Vir in informacije na <http://www.wwf.it/client/ricerca.aspx?root=16011&parent=3706&content=1> (it)

O tem in onem

Evropski parlament želi ratificirati prometni protokol

Evropski parlament je 11. marca 2008 dal soglasje k predlogu Zelenih za podporo pri ratifikaciji prometnega protokola Alpske konvencije. S t.i. Albertinijevim poročilom o evropski trajnostni prometni politiki tako danes vendarle obstaja uradni dokument EU, ki zahteva skorajšnjo ratifikacijo prometnega protokola.

Vir: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0087+0+DOC+XML+V0//SL> (de/fr/it/sl/en) (7. točka)

Umikajo se vsi avstrijski ledeniki

Kot ugotavlja novo poročilo Avstrijske planinske zveze o stanju ledenikov v preteklem proračunskem letu 2006/07, je bilo pri vseh 93 ledenikih, za katere so bile opravljene meritve, ugotovljeno, da se njihova površina manjša oz. tali. V primerjavi s tridesetletno povprečno vrednostjo je bilo leto v celoti občutno pretoplo, premalo je bilo tudi padavin, kar velja zlasti za april. Povprečna hitrost taljenja ledenikov, izmerjena v dolžini, znaša 22,2 m in se je skoraj že približala vrednostim iz ekstremnega leta 2002/03 (ko je povprečna izguba v dolžini znašala 22,9 m). Leto, škodljivo za ledenike, je najbolj prizadelo ledenik Weißsee Ferner na Tirolskem, ki se je odmaknil za 100 metrov. Poročilo je objavljeno tudi na http://www.alpenverein.at/portal/Home/Downloads/Bergauf_2_08/Gletscherbericht.pdf (de)

CIPRI Nemčija so se pridružili Prijatelji narave Nemčija

Okoljevarstvena, kulturna, prostočasna in turistična organizacija Prijatelji narave Nemčija je ponovno postala članica nemškega odbora Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA). To odločitev so člani Prijateljev narave Nemčija sprejeli na svoji skupščini članov marca meseca. Za ponoven vstop v organizacijo si je intenzivno prizadevala zlasti Christiane Eben, referentka za okoljske zadeve v lokalni skupini München-jug "Watzmann".

Vir: CIPRA Nemčija

Štajerska načrtuje nove elektrarne na območju lok reke Mure

Sredi marca letos je avstrijska zvezna dežela Štajerska odobrila začetek gradnje dveh hidroelektrarn na reki Muri južno od Gradca. Za oba projekta je bila opravljena presoja vplivov na okolje – rezultat presoje je bil pozitiven. Reko Muro bodo tako zajezili na odseku, dolgem okoli osem kilometrov. Okoljska organizacija WWF in avstrijska zveza za varstvo narave (Naturschutzbund Österreich) sta zaradi izdaje dovoljenja za gradnjo novih elektrarn v lokah reke Mure že izrazila svoj protest. Loke so ene najpomembnejših krajin v Avstriji, ki imajo status varstvenega območja in se odlikujejo z bogato vrstno pestrostjo. Štajerska je po gostoti hidroelektrarn v Avstriji na tretjem mestu, takoj za Tirolsko. Vir: <http://www.wwf.at/de/menu27/artikel718> (de)

Prireditve

Simpozij: **Varstvo narave ima zgodovino. Kaj pa njegova prihodnost?** München/D, 17. 4. 2008. Jezik: de. Organizira: Bavarska akademija za varstvo narave in nego krajine.

Več informacij na <http://www.anl.bayern.de/> (de)

Mednarodna konferenca: **Mountains as early indicators of climate change.** Padova/I, 17.-18. 4. 2008. Jezika: it, en. Organizirajo: UNEP Dunaj, Ev-K2-CNR, Univerza v Padovi.

Več informacij na:

<http://www.unep.org/PDF/Conferences/PadovaConferenceFlyer.pdf> (en)

Strokovni seminar o pasivnih hišah in podelitev nagrade natečaja Klimahaus Bayern. Rosenheim/D, 30. 4. 2008. Jezik: de. Organizirajo: eza, Klimahaus Bayern, CIPRA Nemčija.

Več informacij na: <http://www.klimahaus-bayern.de> (de)

Mednarodni simpozij: **Preservation of Biocultural Diversity - a Global Issue.** Dunaj/A, 6.-8. 5. 2008. Jezik: en. Organizira: Univerza za kmetijstvo, gozdarstvo in naravne obnovljive vire na Dunaju.

Več informacij na: <http://www.boku.ac.at/biocultural/> (en)

Mednarodna konferenca: **Encouraging Collective Farmers Marketing Initiatives – Insights into the Strategies and Impacts of Farmers' Collective Action.** Bruselj, 8. 5. 2008. Jezik: en. Organizira: COFAMI.

Več informacij na: <http://www.cofami.org/> (en)

Saj ni res, pa je...

...Bruno, vedenjsko težaven rjavi medved, medijska zvezda in tat medu, bo lahko odslej v večnih loviščih še naprej srkal med. Slabi dve leti sta minili, odkar so škodljivcu odrli kožo, in že mu je dovoljeno lenariti v münchenskem muzeju. V stekleni vitrini, z eno šapo na panju in od strahu izbuljenimi očmi, Bruno še naprej hlača...na stalni razstavi naj bi postal celo glasnik divjih živali. Medvednja norija se nadaljuje s protesti zaščitnikov živali. Napeto bo predvsem leta 2009, ko se bodo v Trentinu v Italiji znebili desetih mladih medvedov, ki se bodo odpravili na pot – kdo ve, morda celo spet na Bavarsko...

Vir:

<http://www.kurier.at/nachrichten/142278.php> (de)